

naar saadanne Ejendomme ere til Fals til en billig Pris, vil der altid være private Folk, som ville spekulere i denne Forretning, søge at komme først til Mølle og faa Ejendommen paa Haanden og dermed tjene nogle Penge. Det vil finde Sted i Fremtiden lige saa godt, som det har fundet Sted i Fortiden. Jeg er derfor fuldkommen overbevist om, at dette Forslag ikke vil være i Stand til at hindre den private Spekulation.

Flertallet siger endvidere, at det vilde være heldigt, om det under særlige Forhold kunde tillades at opkøbe almindelige Bøndergaarde til Udstykning, naar disse ellers vilde blive opkøbte og udstykkede. Jeg vil paa dette Punkt tage et lille Forbehold, idet jeg ikke kan indrømme, at det skulde være Lovens Formaal at indkøbe og udstykke Bøndergaarde. For mig staaar det saaledes, at det maa være den Jord, Staten ejer, Herregaarde og Præstegaarde, eller Herregaarde, som ere i privat Eje. At der maaske kan være en eller anden Bondegaard, skal jeg indrømme, men i det hele og store betragter jeg det som Lovens Formaal at indkøbe og udstykke de Ejendomme, jeg nævnedes, og med de Midler, der staa til Raadighed efter Forslaget, vil man ikke komme vidt. Det vil være saa, at man let vil komme i det Tilfælde, at der ikke en Gang er Penge nok til en enkelt Herregaard, og saa vil der ikke blive meget ved Siden af til at købe Bøndergaarde for til Udstykning.

Flertallet og Mindretallet have i denne Sag handlet ud fra noget forskellige Opfattelser: Flertallets Grundsyn er, at der ved dette Lovforslag skulde aabnes en Adgang for dem, der have flere Penge til Raadighed end Landarbejderne, som komme ind under Loven om Jord til Landarbejderne, det er en Klasse oven over dem, Flertallet tilstræber at hjælpe her. Mine nærmeste Meningsfæller og jeg have i denne Sag handlet ud fra en anden Opfattelse, idet vi mente, at man ved dette Lovforslag ogsaa skulde komme dem til Hjælp, der endog havde mindre end de, der vare berettigede til at komme ind under Landarbejderloven, og derfor tilstræbte vi at gennemføre Kommunefæste og at sætte dette i Spidsen, idet vi der-

ved aabnede de Folk, der havde mindre Midler end de, der kunne komme ind under Landarbejderloven, Adgang til at sætte Foden under eget Bord efter dette Lovforslag. Ud fra disse forskellige Grundsyn mener jeg, vi have betragtet Lovforslaget. Ikke vil jeg hermed have sagt, at det var dette Formaal, vi satte i Spidsen, men det var et sideordnet Spørgsmaal for os, at vi ogsaa vilde aabne dem, der kun havde ringe Midler, Adgang til ved dette Forslag at erholde Jord.

Flertallet har, som sagt, en anden Opfattelse. Det vil væsentlig aabne Adgang for dem, der ere i Besiddelse af større Midler, saa at de ikke kunne komme ind under Landarbejderloven. Flertallets Ordfører (N. Pedersen) udtalte ogsaa ved Lovforslagets 1ste Behandling, at alle Ejendomme, som vare under 5,000 Kr. værd, kunde komme ind under Husmandsloven. Denne Betragtning kan jeg ikke give ham Ret i. Overfor dem, der skulle ind under Husmandsloven, stilles der jo visse nærmere fastsatte Betingelser, som ikke stilles i denne Lov. Der vil dog maaske være adskillige, der kunde ønske at faa en mindre Jordlod efter dette Lovforslag, som ikke vil være kvalificerede til at komme ind under Landarbejderloven.

Vi have ved vore Ændringsforslag søgt at stille Kommunerne i Spidsen, og navnlig har det været Hovedformaalet for vort Vedkommende, saa vidt det stod til os, at hindre den private Spekulation fra at træde til, naar en Herregaard var billig til Fals. Flertallet har hævded, at det vilde ingen Betydning have, om Kommunerne komme med ind under Lovforslaget. Men naar det ingen Betydning havde, forstaaer jeg ikke den Modstand, der indtil det sidste har været derimod. Jeg skal erkende, at denne Modstand i sidste Øjeblik under Udvalgets Behandling er blevet noget mindre, idet man i nogen Maade er gaaet ind paa vor Tanke og har stillet et Ændringsforslag under Nr. 15, der gaar i lignende Retning. Men selv om dette Forslag gaar i en lignende Retning som vort, kan jeg ikke erkende, at det har de Fortrin som det Ændringsforslag, der under Nr. 1 er stillet af Mindretallet.

Jeg skal derfor paa det varmeste anbefale vort Ændringsforslag under Nr. 1.